

PROPRIETATEA RURALĂ: INSTITUȚII ȘI REFORME

DOMENIUL FUNCJAR AL MĂNĂȘTIRII HUREZI *

Ileana CIOAREC**

Abstract: In this article, the author seeks to rebuild the land domain Hurezi monastery, founded by Constantin Brancoveanu. This monastery, like other places of worship, has received numerous successions of its founder Constantin Brancoveanu. With these donations were added as land purchases made by the abbots of the monastery over time. The restoration of the possession of the monastery of Hurezi inheritance and villages Hurezi, Râmești, Racovița, Bratovoiești, Gioroc, Puțuri, Baia de Fier, Șirineasa, Runcu, Folești, Fometești, Bogdănești, Șușani, Bârzoteni, Strejești, Căzănești and Craiovița could be made after a thorough analysis of unpublished documents and edicts. The interest of the monastery Hurezi to estates and villages mentioned above was determined by their location at the convergence of several roads.

Keywords: history of ecclesiastical property, Hurezi monastery, villages, peasants.

Mănăstire olteană, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, care a împodobit-o, a înzestrat-o cu averi și a hărăzit-o a fi mănăstire de călugări, Hurezi reprezintă un însemnat lăcaș de cult și cultură românească. Aceasta, ca și alte lăcașe de cult, a primit încă de la întemeiere numeroase moșii de la ctitorul său. La aceste danii, s-au adăugat și cumpărările de moșie realizate de către egumenii mănăstirii de-a lungul timpului

Reconstituirea stăpânirii mănăstirii Hurezi asupra moșiilor și a satelor pe care le-a primit sau le-a cumpărat s-a putut realiza în urma analizei riguroase a documentelor inedite și edite. Tipologia documentelor referitoare la aceste moșii este extrem de variată datorită numărului mare de documente și a perioadei de timp în care se încadrează acestea. Se întâlnesc atât hrisoavele domnitorului Constantin Brâncoveanu, cât și zapise de vânzare-cumpărare, cărți de hotărnicie, de judecată, de răscumpărare și de mărturie.

* Articolul face parte din tema de plan *Domeniul ecleziastic din Oltenia*.

** Cercetător științific III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române; e-mail: ileanacioarec@yahoo.com

Cel mai vechi sat care a intrat în stăpânirea mănăstirii Hurezi a fost **Folești (județul Vâlcea)**. Acesta este menționat într-un hrisov emis la 2 august 1453, prin care Vladislav al II-lea a întărit boierilor Stan și Vladimir și lui Utmeș și Radu stăpânirea asupra mai multor sate, printre care și Folești¹. La 3 noiembrie 1516, Stanciu logofăt a dăruit mănăstirii Cornet toată partea lui de moșie din Folești². La 9 iulie 1557, Pătrașcu cel Bun a confirmat lui Radu, Stanomir, Dan și Șerban stăpânirea asupra mai multor ocine din Folești cumpărate de la Dragosin, Grozea, Tudor, Lăpădat, Oprea, Vlad. Hotarele părților de moșie cumpărate erau: „din Piscul Dracului și până la Padina, până în Piscul Călinilor, până în Valea Mladinei, până în Valea lui Dobre”³. La 29 martie 1570, Alexandru Mircea a întărit mănăstirii Bistrița stăpânirea asupra moșiei Târșa dată de Neagoe Basarab în schimbul moșiei Folești. Moșia Folești a fost dăruită de Neagoe Basarab lui Stanciu⁴. La 1 septembrie 1598, Mihai Viteazul a confirmat lui Teodosie mare logofăt stăpânirea asupra satului Folești cumpărat de la moșneni cu 6.300 aspri⁵. La 10 mai 1602, Oprea logofăt Șirinescu și fiul său Costei au dat lui Radu Urdei din Folești un zapis în care se menționa că Stoian Folea a vândut lui Stroe postelnic Șirinescu partea lui de moșie din Folești cu 13.000 aspri⁶. La 25 aprilie 1609, Radu Șerban a întărit lui Oprea logofăt din Șirineasa și fiilor lui o parte din satul Foleștii de Jos „tot cu tot hotarul din câmp și din pădure și din apă și din dealul cu vii”, pe care îl cumpărase de la moșneni cu 22.350 aspri⁷. Stăpânirea lui Oprea logofăt asupra satului Foleștii de Jos a fost reconfirmată la 13 ianuarie 1610 de domnitorul Radu Șerban. Rumâni s-au plâns domnitorului susținând că nu s-au vândut lui Oprea logofăt. Domnitorul le-a cerut să aducă 12 boieri care să jure că cele susținute de ei sunt adevărate. Întrucât nu i-au putut aduce pe cei 12 boieri jurători Radu Șerban a hotărât ca satul să rămână lui Oprea logofăt. Cu această ocazie, au fost stabilite și hotarele moșiei: „în lungul hotarului dinspre Văleni, în vârful Mânjei în piatră; apoi merge pe piscul Bârlogului până unde taie la câmpul Glodului la un plop, se limpește la o seliște, dă la piscul Cerbului, la o mlaștină și trece peste ea din sus de măgura lui Șerbu cu 25 stânjeni la piatră; apoi trece apa Bistriții și dă la părul lui Moșu, la drum, în vâlceaua livezilor la piatră și iar dă la via lui Lazăr la un nuc; apoi trece pe Căpreni până la Oteșani, la curmătura Gorganului, la culme”⁸. La 7 mai 1622, Radu Mihnea a întărit lui Dumitru și Stoica din Foleștii de Jos, fii lui Lăudat, eliberarea din rumânie. Cei doi au plătit lui Preda,

¹ DRH, B, Țara Românească, vol. I (1247-1500), București, Editura Academiei Române, 1966, p. 192; DIR, B, veac XIII-XIV-XV (1247-1500), București, Editura Academiei Române, 1950, pp. 125-126.

² *Ibidem*, vol. I (1501-1525), București, Editura Academiei Române, 1951, p. 116.

³ *Ibidem*, vol. III (1551-1570), București, Editura Academiei Române, 1952, p. 63.

⁴ *Ibidem*, p. 351.

⁵ *Ibidem*, vol. VI (1591-1600), București, Editura Academiei Române, 1953, p. 335.

⁶ *Ibidem*, veac XVII, vol. I (1601-1610), București, Editura Academiei Române, 1951, p. 505.

⁷ *Ibidem*, p. 377.

⁸ *Ibidem*, pp. 427-428.

Udrea și Stroe, fiii lui Oprea logofăt din Șirineasa suma de 3.500 aspri și au reușit să se răscumpere împreună cu ocinele lor⁹. La 8 mai 1628, Stroe, fiul lui Oprea logofăt din Șirineasa a vândut fratelui său Udriște partea sa de moșie din Folești cu 300 de galbeni. Inițial, Stroe vânduse partea sa de moșie lui Andrei postelnic, fiul lui Vlad Rudeanu vistier pentru suma de 300 de ughi. Udriște a restituit lui Andrei postelnic cei 300 de ughi și a răscumpărat moșia. În timpul domniei lui Alexandru Iliăș, Stroe a vândut din nou partea sa de moșie din Folești lui Vlad vistier cu 100 ughi. Udriște a înapoiat și de această dată cei 100 ughi încasați de fratele său și a recuperat moșia¹⁰. Douăzeci de zile mai târziu, Alexandru Iliăș a întărit lui Udriște logofăt satul Folești¹¹. La 31 decembrie 1628¹² și 23 august 1629¹³, Alexandru Iliăș a confirmat lui Sima al doilea logofăt și soției sale Maria stăpânirea peste jumătate din satul Foleștii de Jos pe care fusese înfrățit de Udriște logofăt. La 15 martie 1631, Leon Tomșa a întărit lui Udriște logofăt jumătate din satul Folești¹⁴. Stăpânirea lui Udriște logofăt asupra unei jumătăți din satul Foleștii de Jos a fost reconfirmată și de Matei Basarab la 20 mai 1633¹⁵, 15 mai 1635¹⁶. În timpul domniei lui Matei Basarab, Udriște s-a adresat domnitorului susținând că Ion, fiul lui Dragul din Genuneni, a împresurat o parte din moșia Folești. Analizând cărțile puse la dispoziție de Udriște, domnitorul a constatat că cele relatate de reclamant erau adevărate și i-a cerut pârâtului să renunțe la împresurarea moșiei¹⁷. Udriște logofătul a dat satul ca zestre fiicei sale la căsătoria cu Stoian din Argeș. La începutul secolului al XVIII-lea, arhimandritul Ioan, egumenul mănăstirii Hurezi, a cumpărat de la Stoian din Argeș o parte din satul Foleștii de Jos. Tot în această perioadă, locașul de cult a mai primit și o altă parte din sat din partea lui Oprea, Udriște, Preda. Stroe, Afimia monah, Stoian, Caplea, Păuna. Matei, Constantin, Teofil monah, Radul, Marica, Tudor paharnic, Constantin, Barbu, Pârveu, Șerban, Ancuța, Barbu, Șerban. La 4 aprilie 1711, Constantin Brâncoveanu a întărit mănăstirii Hurezi stăpânirea asupra unei jumătăți din satul Foleștii de Jos. Cealaltă jumătate din sat a rămas în stăpânirea moșnenilor. În anul 1831, proprietarii satului și moșiei Foleștii de Jos erau mănăstirea Hurezi și moșnenii¹⁸. Această parte de moșie din Foleștii de Jos a rămas în stăpânirea locașului de cult până în decembrie 1863, când, în urma aplicării legii secularizării averilor mănăstirești, a trecut în proprietatea statului.

⁹ *Ibidem*, vol. IV, p. 119.

¹⁰ DRH, B, vol. XXII (1628-1629), București, Editura Academiei Române, 1969, p. 141.

¹¹ *Ibidem*, pp. 198-199.

¹² *Ibidem*, pp. 393-394.

¹³ *Ibidem*, pp. 657-658.

¹⁴ *Ibidem*, vol. XXIII (1630-1632), București, Editura Academiei Române, 1969, p. 348.

¹⁵ *Ibidem*, vol. XXIV (1633-1634), București, Editura Academiei Române, 1974, p. 116.

¹⁶ *Ibidem*, vol. XXV (1635-1636), București, Editura Academiei Române, 1985, pp. 91-92.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *Catagrafia obștească a Țării Românești din 1831*, Craiova, Editura Helios, 1999, p. 29.

Satul **Baia de Fier (județul Gorj)** este menționat într-un hrisov emis la 4 ianuarie 1480 prin care voievodul Basarab cel Tânăr a întărit lui Avram și Ticuci și fraților săi Bran, Radu și Pătru stăpânirea asupra satului Baia¹⁹. La 24 aprilie 1484, Vlad Călugărul a reconfirmat lui Bran și fraților săi, Radu și Pătru, stăpânirea asupra satului Baia. Cei trei frați au fost scutiți și de vinăriul domnesc pe care îl cumpăraseră de la domnitor în schimbul a doi cai turcești²⁰. La 9 martie 1502, Radu cel Mare a întărit lui Radu și lui Pătru stăpânirea asupra satului Baia cu munții Micaia, Ivahna, Șolda, Piscul lui Stroe și cu muntele său, Coasta și Bora²¹. La 9 martie 1550, Mircea Ciobanul a confirmat lui Ștefan diacul, soției sale Paraschiva și cumnatului său Dumitru, stăpânirea peste părțile de moșie din Baia ale lui Radu și ale socrului său Duma²². Acestea fuseseră cotropite de frații lui Duma însă le-au fost luate de domnitor pentru „rea viclenie”²³. La 5 ianuarie 1571, Alexandru Mircea a întărit lui Șuica pârcălab și fratelui său Badea, vătaf, stăpânirea asupra celei de a treia părți din satul Baia²⁴. După moartea lui Șuica, partea de moșie din Baia a rămas în stăpânirea soției sale Velica, fiica lui Preda din Lăngești. Aceasta, în anul 1583, a făcut schimb de moșii cu Catalina, soția lui Căzan, dându-i Baia și primind Brusturoasa. Acest schimb de moșii a fost sancționat, la 8 mai 1583, și de domnitorul Mihnea Turcitul²⁵. La 18 noiembrie 1587, Mihnea Turcitul a reîntărit lui Calotă mare sluger și lui Gheorghe logofăt stăpânirea peste mai multe sate, printre care și Baia de Fier. Cei doi au moștenit aceste sate de la marele ban Dragomir. Acesta le primise de la domnitorul Petru Cercel, ca despăgubire pentru jafurile pe care le suferise din partea stăpânilor moșiilor acaparate în perioada în care a încercat să fugă peste munți, în Țara Ungurească. În timpul domniei lui Mihnea Turcitul, cei care își pierduseră moșiile s-au adresat voievodului, cerând să le fie restituite fostele proprietăți. Domnitorul, după ce a cercetat împreună cu divanul plângerea celor ale căror moșii fuseseră confiscate, a hotărât ca ele să rămână în stăpânirea lui Dobromir mare ban²⁶. La 27 februarie 1611, Radu Mihnea a confirmat lui Pătru, mare sluger, stăpânirea peste jumătate din averea lui Căzan din Baia de Fier²⁷. În anul următor, la 7 februarie, Căzan, neputând să-și plătească datoriile, și-a vândut lui Preda, mare sluger, și restul de moșie din Baia care îi mai rămăsese²⁸. La 1 iunie 1632, Petrișor și fiii săi Stan din Baia și Preda din Bârsești au vândut lui Danciu logofăt din Pârăieni jumătate din satul Baia cu rumâni care

¹⁹ DRH, B, vol. I, p. 274.

²⁰ *Ibidem*, pp. 311-312.

²¹ DIR, B, veac XVI, vol. I, p. 11.

²² Alexandru Ștefulescu, *Gorjul istoric și pitoresc*, Târgu Jiu, 1904, p. 2.

²³ *Ibidem*.

²⁴ DIR, B, Țara Românească, vol. V (1571-1580), București, Editura Academiei Române, 1952, p. 1.

²⁵ *Ibidem*, p. 110.

²⁶ *Ibidem*, pp. 336-337.

²⁷ Alexandru Ștefulescu, *op. cit.*, p. 4.

²⁸ *Ibidem*, p. 5.

aparținuse lui Căzan pentru 2.050 aspri²⁹. La 12 aprilie 1634, Danciu logofăt Pârăianu din Milești a mai cumpărat și alte ocine în Baia de Fier împreună cu rumâni de la Preda clucer din Bârsești³⁰. La 20 octombrie 1636, Danciu logofăt Pârăianu din Milești a cumpărat de la Stana și Caplea, fetele lui Stanciu Băiașul o jumătate de funie de moșie din Baia de Fier care aparținuse lui Petrișor, cu 2.120 de bani³¹. În anul următor, la 2 decembrie, Danciu logofăt a mai cumpărat de la același Stanciu Băiașul o cincime dintr-o jumătate de funie mare din Baia de Fier cu 2.120 de bani³². La 20 martie 1643, domnitorul Matei Basarab a confirmat lui Stanciu Băiașu și lui Stan, fiul lui Pătru stăpânirea peste două funii de moșie din Baia de Fier³³. La 2 august 1644, pe baza unei cărți de întărire pe care domnitorul menționat mai sus și-a făcut-o singur, Baia de Fier a ajuns proprietatea acestuia³⁴. După moartea lui Matei Basarab, Danciu Pârăianu s-a plâns lui Constantin Șerban, susținând că vânzarea moșiei către primul domnitor s-a făcut în mod silit și, în consecință, a cerut răscumpărarea ei. Și alți proprietari de ocine din Baia de Fier, nemulțumiți de modul în care au fost obligați să-și vândă părțile lor de moșie, s-au adresat domnitorului Constantin Șerban. Acesta, la 4 august 1654, a cerut tuturor proprietarilor care fuseseră obligați să-și vândă moșiile din Baia de Fier să se prezinte la divan cu banii pe care îi primiseră pentru a-i restitui și a-și răscumpăra pământurile³⁵. Răscumpărarea moșiei Baia de Fier s-a realizat abia sub domnia lui Mihnea III, însă nu de către toți foștii vânzători, ci numai de către Danciu Pârăianu și Vlad Bârseșcu, care au răscumpărat tot satul. Ei au primit, la 12 iulie 1658, și o carte de întărire din partea domnitorului. În această carte, se precizează că cei doi au răscumpărat „tot satul cu tot venitul, cu tot hotarul și cu toți rumânii, cu tot venitul de peste tot hotarul și cu tot muntele prehotară bătrâne și semne, până unde se hotărăște cu hotarul unguresc și cu rumânii, însă care sunt de moșie, de strămoșie și care sunt apucați de legătura lui Mihai Voevod”³⁶. La scurt timp după răscumpărare, cei doi stăpâni ai moșiei Baia de Fier au intrat în conflict cu domnitorul Mihnea III care a poruncit uciderea lor. După uciderea lor, rumânii din Baia de Fier și-au intensificat încercările de eliberare din rumânie. La 10 decembrie 1658, Mihnea III a confirmat eliberarea lor din rumânie pentru suma de 1.500 de taleri. Răscumpărarea rumânilor este confirmată și de o carte de judecată din 12 iunie 1661, în care se precizează că, după uciderea lui Danciu Pârăianu și Vlad Bârseșcu, cei din Baia, „aflând de pieirea lor, îndată au sărit de s-au dus la Mihnea Vodă de au dat bani de s-au răscumpărat”³⁷. Starea de libertate a celor din Baia nu

²⁹ DRH, B, vol. XXIII, pp. 583-584.

³⁰ *Ibidem*, vol. XIV, p. 306.

³¹ Alexandru Ștefulescu, *op. cit.*, p. 5.

³² *Ibidem*, p. 6.

³³ Ion Nițulescu, *Baia de Fier. Monografie*, București, Editura Litera, 1972, p. 58.

³⁴ *Ibidem*, p. 60.

³⁵ *Ibidem*, p. 63.

³⁶ *Ibidem*, p. 64.

³⁷ *Idem*.

a durat foarte mult fiindcă urmașii lui Danciu Părăianu și Vlad Bârsescu au contestat dreptul țăranilor din acest sat de a-și răscumpăra moșia. Domnitorii Gheorghe Ghica și fiul său, Grigorie Ghica, au hotărât să restituie moșia în proprietatea urmașilor celor doi boieri uciși iar băieșii care se răscumpăraseră au devenit din nou rumâni³⁸. Dobra, soția lui Vlad Bârsescu, nu și-a păstrat mult timp partea ei de moșie din Baia. La 20 august 1669, aceasta a vândut-o împreună cu rumânii căpitanului Giurca³⁹. Acesta, la rândul său, a vândut moșia, în anul 1685, fiilor lui Danciu Părăianu, Barbu Milescu vel ban și Pătru Milescu cămăraș. La scurt timp, Stoico, fiul lui Pătru Milescu cămăraș, a schimbat partea sa de moșie din Baia de Fier, pe care a dat-o Mariei Milescu, soția fratelui său Barbu, primind în schimb moșia Ișalnița. Barbu Milescu a vândut jumătate de sat lui Dima Chiuchiubașa pentru a acoperi niște datorii contractate la acesta de tatăl său, Danciu Părăianu. Cealaltă jumătate de sat a fost vândută de Maria Milescu, soția lui Barbu Milescu, jupănesei Stana, văduva lui Dima Chiurchiubașa, în schimbul unor datorii contractate de soțul ei. Stana Ciurchiubașa, fiind și ea datoare la Constantin Brâncoveanu și neavând banii necesari acoperirii datoriei, i-a vândut acestuia, la 11 iulie 1691, moșia Baia de Fier⁴⁰. La 16 decembrie 1691, domnitorul Constantin Brâncoveanu a dăruit moșia „cu toți rumânii și cu tot venitul de peste tot hotarul cât se va alege” ctitoriei sale, mănăstirea Hurezi⁴¹. Dania a fost reconfirmată la 25 aprilie 1695⁴². Către sfârșitul secolului al XVIII-lea, Mănăstirea Hurez a avut judecăți cu sătenii din Baia de Fier. Egumenul Pahomie s-a judecat cu „ei 3 ani până le-a luat moșis din mână și i-a supus după obiceiul pământului”⁴³. În anul 1756, clăcașii de pe moșia Baia de Fier s-au adresat Divanului domnesc în speranța răscumpărării, însă cererea lor a fost respinsă de veliții boieri numiți pentru a cerceta cauza lor. În anul următor, egumenul mănăstirii Hurezu s-a adresat divanului domnesc, susținând că țăranii, nemulțumiți de hotărârea dată, cu un an mai înainte, nu și-au mai îndeplinit obligațiile ce le aveau. Au fost trimiși să cerceteze plângerea ispravnicii împreună cu Grigorie, mitropolitul Râmnicului. Cei trimiși au hotărât ca moșia să rămână, în continuare, în stăpânirea mănăstirii. În anul 1727, moșia se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezu. Printr-o poruncă a domnitorului Scarlat Ghica, de la 19 aprilie 1760, clăcașii de pe moșia Baia de Fier au fost obligați să efectueze câte 12 zile de clacă pe an, să dea dijmă din toate produsele, să nu vândă vin sau rachiu fără știrea mănăstirii și să plătească „suhatul muntelui”. În anul 1779, clăcașii de pe moșia mănăstirii s-au plâns domnitorului Alexandru Ipsilanti că egumenul mănăstirii, Gherasim, nu numai că îi obligă să

³⁸ *Ibidem*, pp. 64-65.

³⁹ *Ibidem*, p. 65.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 65.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² Aurelian Sacerdoțeanu, *Hrisovul lui Constantin Brâncoveanu pentru mănăstirea Hurezi*, în: „Mitropolia Olteniei”, nr. 9-12, 1960, pp. 708-709.

⁴³ *Apud* „Renașterea”, an XXII (1944), nr. 4-5 (aprilie-mai), pp. 210-211.

plătească de fiecare casă câte 90 de bani, ci îi mută dintr-un județ în altul. În anul 1782, clăcașii s-au adresat lui Nicolae Caragea, susținând că ei sunt adevărații stăpâni ai moșiei Baia de Fier, însă domnitorul a hotărât ca moșia să rămână, în continuare, în proprietatea mănăstirii. În anul 1784, clăcașii au încheiat o înțelegere cu mănăstirea, învoindu-se ca pe lângă zlotul de vatră și dijma din produse, să mai facă în folosul lăcașului de cult 70 de zile de arătură pe an cu plugul și o claie de fân de 20 de care și câte o zi de coasă. În anii 1784–1785, a avut loc o nouă judecată între mănăstire și familia Borozonilor, care susțineau că au avut pământ în Sohodol, dar le-a fost acaparat cu forța de locașul de cult, care le pretindea să presteze claca și să dea dijma. Familia Borozonilor a pierdut procesul. În anul 1785, Borozonii s-au adresat din nou divanului Craiovei, însă fără nici un succes. La 26 martie 1786, Rafail, egumenul mănăstirii, a reclamat autorităților că clăcașii au refuzat să-și efectueze zilele de clacă și să dea dijma din produse. O nouă reclamație va fi efectuată de reprezentantul lăcașului de cult și la 8 iulie 1786. În cele din urmă, sătenii au ajuns la un acord cu reprezentanții mănăstirii, obligându-se să efectueze câte două zile de clacă și să nu ducă vitele la plai și la munte fără acordul mănăstirii. În cazul în care nu-și respectau obligațiile, sătenii erau nevoiți să efectueze câte 12 zile de clacă. În anul 1787, Nicolae Mavrogheni a întărit mănăstirii Hurezu stăpânirea asupra moșiei Baia de Fier. La 5 februarie 1792, Pahomie, egumenul mănăstirii, s-a adresat domnitorului Mihail Șuțu, susținând că sătenii nu-și respectă obligațiile asumate. El mai afirma că doi locuitori, Iacob Rață și fratele său, Mihăilă, au construit o moară pe moșia mănăstirii. Domnitorul a ordonat ispravnicilor să cerceteze pricina. La 23 mai 1792, 23 februarie 1793 și 2 mai 1793, Pahomie s-a plâns din nou domnitorilor Mihail Șuțu și Alexandru Moruzi, reclamând nesupunerea sătenilor față de mănăstire. De fiecare dată, domnitorii, în urma cercetării efectuate de ispravnici, au dat dreptate reprezentanților lăcașului de cult, obligându-i pe clăcași să-și îndeplinească obligațiile asumate. În martie 1794, sătenii s-au adresat și ei domnitorului, susținând că egumenul mănăstirii i-a scos de pe moșia Sohodolu, pe care ei o aveau „de la părinții lor, din moși-strămoși” și pe care își construiseră case și mori, însă plângerea lor nu a avut nici un rezultat. În toamna anului 1818, Gherasie, egumenul Horezului, s-a adresat domnitorului Alexandru Șuțu, susținând că clăcașii nu-și îndeplinesc obligațiile prevăzute de Legiuirea Caragea. Ispravnicii județului, desemnați să analizeze plângerea, au dat dreptate reprezentanților mănăstirii, cerând sătenilor să-și îndeplinească datoriile prevăzute de legiuire. Procesul dintre clăcași și mănăstirea Hurez a durat până la 4 decembrie 1820, când divanul Craiovei a dat câștig de cauză reprezentanților lăcașului de cult, sătenii fiind obligați să plătească câte 12 taleri pentru cele 42 de zile de clacă și 7 taleri pentru fiecare zi de arătură neefectuată. Neputând să plătească, clăcașilor li s-au confiscat vitele: 200 de boi și vaci, 100 de oi și capre. La 30 decembrie 1821, mai mulți locuitori din Baia de Fier s-au adresat divanului, susținând că mănăstirea nu a respectat obligațiile pe care clăcașii le-au avut potrivit legiuirilor ci le-au sporit,

confiscându-le și vitele. Divanul Craiovei, judecând pricina dintre mănăstirea Hurez și locuitorii din Baia de Fier, a cerut ca cei din urmă să fie lăsați să se achite de obligațiile prevăzute de legiuire. Neînțelegerile dintre cele două părți vor reîncepe în anul 1823, când, la 17 noiembrie, egumenul mănăstirii, Ioanichie, s-a adresat caimacamului Craiovei, susținând că sătenii nu-și împlinesc datoriile. Caimacamul a desemnat pe Ștefan logofătul să se deplaseze la fața locului și să cerceteze dacă mănăstirea a respectat așezământul încheiat cu locuitorii din Baia. În anul 1831, moșia Baia de Fier se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi⁴⁴. Procesul dintre mănăstire și locuitori va continua până la 6 august 1835, când cele două părți au ajuns la o înțelegere prin încheierea unui așezământ pentru stingerea tuturor prigonirilor de judecată.

Satul **Hurezi (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 5 septembrie 1487, prin care Vlad Călugărul a întărit lui Vlad și lui Roman mai multe ocine în Hurezi⁴⁵. La 23 aprilie 1620, Gavril Movilă a confirmat lui Pădure și fratelui său Iudu stăpânirea asupra unor părți din moșia Hurezi cumpărate de la Stan Cotoalfă, de la Drăgoiu și de la Păucină din Bogdănești⁴⁶. La 20 aprilie 1645, Matei Basarab a întărit lui Utmeș, fiul lui Capugras, lui Vasilie, fiul lui Popa Radu, lui Danciu, fiul lui Necula, lui Irimin, fiul lui Țiganul, lui Stanciu, fiul lui Ilie, lui Barbu, fiul lui Lepădat și altor cnezi ocină în Hurezi „din câmp și din pădure și din dealul cu viile și cu livezile și cu munte și cu pomet și din munte și de peste tot hotarul cu tot venitul, oricât se va alege din hotar în hotar, pe vechile semne și hotare”⁴⁷. În timpul domniei lui Matei Basarab, popa Stan ieromonah și fiii săi s-au adresat domnitorului, susținând că ei au cumpărat de la Oprea Plavie întreaga sa parte din moșia Hurezi. Utmeș și ceilalți megiași au mărturisit că Oprea Plavie a vândut popii Stan doar a 12 parte din moșia Hurezi. Judecând împreună cu divanul său, domnitorul a poruncit ca popa Stan și fiii săi să stăpânească doar partea din moșia Hurezi, cumpărată de la Oprea Plavie, restul moșiei urmând să revină lui Utmeș și celorlalți megiași⁴⁸. La 14 septembrie 1645, Vasile, Danciu și Dan au confirmat stăpânirea lui Idul diacon și fraților lui asupra celei de a treia părți din funia voinicească din Hurezi⁴⁹. La 26 martie 1646, mai mulți megiași din Recea, Fometești, Costești și Măldărești au mărturisit că o parte din moșia Hurezi nu era a lor, ci a lui popa Idu. Această parte de moșie fusese cumpărată de la moșneni încă

⁴⁴ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 26.

⁴⁵ DRH, B, vol. I, pp. 331-332.

⁴⁶ DIR, B, Țara Românească, veac XVII, vol. III (1616-1620), București, Editura Academiei Române, 1951, pp. 504-505; SJAN Dolj, Colecția Documente, LXXVI/2, f. 1; Ion Soare, *Documente slavo-române păstrate în arhivele din Oltenia*. Ediție de texte, studiu paleografic și lingvistic, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 2005, pp. 249-250.

⁴⁷ SJAN Dolj, Colecția Documente, LXXVI/3, f. 1; Ion Soare, *op. cit.*, pp. 278-279.

⁴⁸ DRH, B, Țara Românească, vol. XXX (1645), București, Editura Academiei Române, 1998, p. 159.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 326.

din timpul domniei lui Șerban Cantacuzino de către popa Stoica⁵⁰. O altă parte de moșie din Hurezi fusese cumpărată de la moșneni, în anul 1669, de către Dima Ciuciubaș. După moartea lui Dima Ciuciubaș, satul a trecut în stăpânirea soției sale Stana și a fiului său Matei postelnic din Drăgoești. La 22 decembrie 1684, marele spătar Constantin Brâncoveanu a cumpărat de la Stana, soția lui Dima Chiurcibașa, și fiul ei Matei Drăgoescu postelnic moșia Hurezi cu toți rumâni „n afară de trei case” pentru suma de 333 de ughi⁵¹. La 11 mai 1691, domnitorul Constantin Brâncoveanu a dăruit mănăstirii Hurezi satul Hurezi „cu tot hotarul, cu toți rumânii și cu tot venitul den câmpu, den pădure, den apă, cu vaduri de moară și cu livezile”. Stăpânirea mănăstirii asupra satului Hurezi a fost reconfirmată la 25 aprilie 1695⁵². Moșia Hurezi a rămas în stăpânirea locașului de cult până în decembrie 1863, când a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

Satul **Râmești (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 5 septembrie 1487, prin care Vlad Călugărul a întărit lui Vlad și lui Roman mai multe ocine în Râmești⁵³. În iunie 1530-septembrie 1532, Vlad a confirmat lui Vâlcu de la Râmești și fiilor săi ocină în Râmești pe care o cumpăraseră de la Lupșă cu 40 de aspri⁵⁴. La 18 noiembrie 1587, Mihnea Turcitul a întărit lui Calotă mare sulger și lui Gheorghe logofăt ocine în mai multe sate, printre care și Râmești, părțile oamenilor care l-au jefuit pe Dobromir mare ban, când a vrut să fugă peste munți⁵⁵. La 10 septembrie 1609, Radu Șerban a confirmat lui Tudor vătaf ocină în Râmești „din apă și din câmp și din pădure și cu grădinile” cumpărată de la Micu cu 2.000 aspri⁵⁶. La 16 martie 1638, Matei Basarab a întărit Mănăstirii Bistrița doi rumâni din Râmești care se vânduseră pentru „30 ughi bani gata”. La 25 aprilie 1695, Constantin Brâncoveanu a dăruit mănăstirii Hurezi moșie în Râmești cu rumâni cu excepția lui Dima rumânul, feciorul popei din Râmești care fusese iertat de rumânie. Domnitorul moștenise satul de la bunicul său, Preda vornicul Brâncoveanu. Acesta cumpărase satul de la sătenii din Râmești „den câmpu, den pădure, den apă și cui munții și den șezutul satului, cu pometul și cu livezile și cu tot venitul dă preste tot hotarul”⁵⁷. La 25 mai 1746, s-au ales „hotarele Râmeștilor pe trei locuri, după obicei...”. Din moșia Râmeștilor, în afară de Treapturi, care

⁵⁰ DRH, B, Țara Românească, vol. XXXI (1646), București, Editura Academiei Române, 2003, pp. 78-79.

⁵¹ Ion Ionașcu, *Istoricul mănăstirii Hurezi după documente inedite din Arhiva Eforiei Spitalelor Civile*, în „Arhivele Olteniei”, an XIV, nr. 79-82, 1935, pp. 295-296; Nicolae Iorga, *Hârtii din arhiva mănăstirii Hurezului precum și din a Protopopiei Argeșului, din a boierilor Brâncoveni și altor neamuri găsite în casele proprietății din Brâncoveni și publicate cu o introducere, note și indice*, București, 1907, p. X.

⁵² Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, pp. 708-709.

⁵³ DRH, B, vol. I, pp. 331-332.

⁵⁴ DIR, B, Țara Românească, veac XVI, vol. II (1526-1550), București, Editura Academiei Române, 1951, p. 79.

⁵⁵ *Ibidem*, vol. V, pp. 336-337.

⁵⁶ *Ibidem*, veac XVII, vol. I, p. 409.

⁵⁷ Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, p. 709.

parte era toată a mănăstirii, s-au ales părțile acesteia către sud, din Drumul Mare în Dealul Ulmului și cu lunca ce se face la unirea văilor Luncavățului cu Luncaviciarului, unde se amintește, după 1780, că „se face târgu”. Hotarul Râmeștilor începea de aici în sus, cuprinzând 5 funii moșnenești: Furceasca, Grozasca, Gogoteasca, Naneșea, Tarogeașca (atât în hotarul satului, cât și în plaiul Râmeștilor). Mănăstirea și-a păstrat stăpânirea asupra moșiei Râmești doar până la începutul secolului al XIX-lea, după această dată proprietari ai acesteia fiind moșnenii.

Satul **Bârzoteni (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 12 iunie 1504, prin care Radu cel Mare a întărit lui Dragotă, Barbu, Trâmbă, Manail, Stan, Stanciu, Vâlcu, Mihnea și lui Stoica Șodea plaiul și muntele Vai de Ei, în urma unei judecăți pe care a avut-o cu locuitorii din satul Bârzoteni. Cei din urmă susțineau că plaiul și muntele le aparțin. Domnitorul le-a cerut atât reclamanților, cât și părâților să aducă câte 12 boieri care să judece cui aparțin plaiul și muntele. Văzând că locuitorii din Bârzoteni nu au putut aduce pe cei 12 boieri, Radu cel Mare a dăruit satul lui Dragotă, Barbu, Trâmbă, Manail, Stan, Stanciu, Vâlcu, Mihnea și lui Stoica Șodea⁵⁸. În iunie 1530-septembrie 1532, Vlad Încetul i-a confirmat lui Vâlcu stăpânirea asupra unor părți din moșia Bârzoteni cumpărate de la Stănilă, Stănămir, Drăgoiu și Stanciu cu 170 acri. Partea de moșie cumpărată de la Stănilă se întindea „de la Luncavăț până în deal”. Celălalte părți achiziționate de la Stănămir, Drăgoiu și Stanciu erau poziționate între „fântână și ulm”⁵⁹. La 6 ianuarie 1645, sătenii din Bârzoteni „s-au vândut rumâni împreună cu ocinele lor de preste tot hotarul den câmp și den pădure și den apă și din săliștea satului și de preste tot hotarul și cu tot venitul den hotar până-n otar” lui Diicu mare spătar din Buicești⁶⁰. La 5 mai 1645, Matei Basarb a întărit lui Diicu Buicescu moșia Bârzoteni împreună cu rumânii care se vânduseră⁶¹. Moșia Bârzoteni a rămas în stăpânirea familiei Buicescu până în anii 1698-1699, când Dumitrana Buicescu a dăruit jumătate din această moșie mănăstirii Hurezi. La 21 iunie 1699, aceeași Dumitrana Buicescu a vândut și restul de moșie din Bârzoteni egumenului mănăstirii Hurezi, Rafail, pentru suma de 142 de taleri⁶². În anul 1831, moșia se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi⁶³. A rămas în stăpânirea acestei mănăstiri până în decembrie 1863, când a trecut în proprietatea statului.

Satul **Cojești (Ilfov)** este menționat într-un hrisov emis la 25 mai 1532, în care apare ca hotarnic al satului Drăgoești întărit de Vlad Încetul mănăstirii Snagov, Coica pârcălab din Cojești⁶⁴. La 25 aprilie 1629, 12 boieri au ales părțile

⁵⁸ DIR, B, veac XVI, vol. I, pp. 199-200.

⁵⁹ *Ibidem*, vol. II, pp. 79-80.

⁶⁰ DRH, B, vol. XXX, p. 4.

⁶¹ *Ibidem*, pp. 186-187.

⁶² Nicolae Iorga, *op. cit.*, p. XII; Gherasim Cristea episcopul Râmnicului episcopul Râmnicului, *Mănăstirea Hurezu candela nestinsă a ortodoxiei românești*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2003, p. 205.

⁶³ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 34.

⁶⁴ DIR, B, veac XVI, vol. II, p. 105.

din Cojești ale Magdalenei călugărița de cele ale moșnenilor. În urma acestei alegeri, boierii hotarnici au decis ca Magdalena să stăpânească trei părți din această moșie iar moșnenii șapte părți⁶⁵. La 31 martie 1634, Iane zaraful din București a vândut lui Radu Dudescu ocină în Cojești „în câmp și în pădure și în apă, de peste tot hotarul și de peste tot locul” cu 12 ughi. Iane zaraful cumpărase această ocină de la Coman din Cojești cu 12 ughi în anul 1626⁶⁶. La 3 iunie 1634, Matei Basarab a confirmat lui Radu Dudescu stăpânirea asupra unor ocine din Cojești, cumpărate de la Maria, fiica lui Neagu vătaf, nepotul lui Stanomir cu 4.000 de aspri și de la Ianiu⁶⁷. La 25 aprilie 1695, Constantin Brâncoveanu a întărit mănăstirii Hurezi partea din moșia Cojești (547 stânjeni) pe care el însuși o cumpărase în anul 1693 de la Vlad stegarul și de la fratele său Nedelco cu 193 ughi. Celor 547 de stânjeni li s-au adăugat alți 363 de stânjeni cumpărați în același an de la Neagu armașu Corbescu și de la fiul său Rigă cu 136 ughi⁶⁸. A rămas în stăpânirea mănăstirii Hurezi până la 25 februarie 1707, când acest sat a fost dat lui Constantin Brâncoveanu în schimbul moșiei Craiovița⁶⁹.

Satul **Runcu (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 14 iulie 1532, prin care Vlad Înecatul a întărit spătarului Roman și soției sale Stanca satul Runcu, în urma unei judecăți. Satul a fost de moștenire al jupănesei Stanca de la părinții ei dar a fost împresurat de feciorii lui Ion Golescu: Albu, Stan, Câncea și Oancea. În timpul domniei lui Vlad Înecatul, Stanca și soțul său s-a adresat domnitorului susținând că moșia lor le-a fost împresurată. Domnitorul a poruncit atât reclamantilor, cât și părților să aducă fiecare câte 12 boieri care să mărturisească cine este adevăratul proprietar al moșiei. Întrucât cei patru fii ai lui Ion Golescu nu au putut aduce 12 boieri care să jure că lor le aparține moșia, domnitorul Vlad Înecatul a hotărât ca satul Runcu să fie stăpânit de acum încolo de Roman spătarul și soția sa Stanca⁷⁰. La 12 februarie 1595, Mihai Viteazul a întărit lui Theodosie mare vistier satul Runcu, cumpărat de la Radu din Fedelșcioi, Stanciu și Pătrașco⁷¹. La 4 februarie 1605, Radu Șerban a reconfirmat lui Teodosie fost mare logofăt stăpânirea asupra satului Runcu cumpărat de la Stanciu în timpul domniei lui Ștefan voievod⁷². După moartea lui Stanciu, fii acestuia Calotă și Roman s-au înfățișat înaintea domnitorului susținând că Stanciu a vândut lui Teodosie doar partea sa și nu și pe cea a fratelui său Pătrașco. Radu Șerban, după ce a analizat un hrisov emis de Mihai Viteazul, în care se preciza că Stanciu a vândut întreg satul Runcu, a cerut lui Calotă și Roma să aducă 12 boieri jurători

⁶⁵ DRH, vol. XXII, p. 430.

⁶⁶ *Ibidem*, vol. XXIV, p. 300.

⁶⁷ *Ibidem*, p. 384.

⁶⁸ Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, pp. 715-716.

⁶⁹ Gherasim Cristea episcopul Râmnicului, *op. cit.*, p. 207.

⁷⁰ DIR, B, veac XVI, vol. II, p. 106.

⁷¹ *Ibidem*, vol. VI, p. 165.

⁷² *Ibidem*, veac XVII, vol. I, pp. 157-158.

care să jure că satul le aparține. Întrucât cei doi nu au putut să aducă pe cei 12 boieri, domnitorul a hotărât ca satul să rămână în stăpânirea lui Teodosie⁷³. La 15 august 1632, Staico paharnic a dat soției sale Rada satul Runcu, primind în schimb satul Crețulești, pe care l-a vândut pentru a face rost de banii necesari achitării unor datorii contractate de tatăl lui, Teodosie⁷⁴. La 21 ianuarie 1635, Chirca paharnicul și soția sa Despa s-au înțeles cu Dumitru vel pitar și Dragomir vel armaș ca ei să stăpânească întreaga parte de moșie din Runcu care aparținuse lui Dobromir banul⁷⁵. În aceeași zi, Dumitru vel pitar și Dragomir vel armaș au confirmat înțelegerea făcută cu Chirca paharnicul și soția sa, Despa, potrivit căreia cei din urmă urmau să stăpânească întreaga parte de moșie din Runcu a lui Dobromir banul⁷⁶. La 4 mai 1635, Matei Basarab a întărit negustorilor Petru cupețul și Ghioca jumătate din satul Fometești. Cei doi obținuseră satul Runcu de la Rada, soția lui Staico, în urma neachitării banilor pe care aceasta îi împrumutase de la negustori⁷⁷. La 6 iulie același an, domnitorul le-a dat dreptul celor doi negustori să-i urmărească și să-i aducă înapoi pe rumânii care fugiseră de pe moșia Runcu⁷⁸. În anul 1688, Constantin Brâncoveanu a cumpărat o parte din satul Runcu, fără rumâni, de la Pană logofătul și de la fiul acestuia Mihai „din câmp, din pădure, din apă cu vaduri de moară și din șezutul satului și cu livezile și cu tot venitul de peste tot hotarul” cu 100 de ughi. Pană logofătul obținuse moșia în urma căsătoriei cu Stana, fiica lui Radu clucer. Cea din urmă primise moșia la unchiul ei, Dragomir vornicul și soția lui Ilina. În anul 1693, Pană logofătul a vândut aceluiași Constantin Brâncoveanu și restul de moșie din Runcu cu 120 de ughi⁷⁹. La 25 aprilie 1695, Constantin Brâncoveanu a dăruit întreaga moșie Runcu mănăstirii Hurezi⁸⁰. Stăpânirea mănăstirii Hurezi asupra satului și moșiei Runcu a fost reconfirmată la 8 septembrie același an⁸¹. În anii 1722 și 1831⁸², satul se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi. În decembrie 1863, moșia a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

Satul **Șușani (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 4 iunie 1567, prin care Petru cel Tânăr a întărit satului Șușanilor ocina Șușani⁸³. La 19 mai 1608, Radu Șerban a confirmat lui Preda, mare ban al Craiovei, stăpânirea asupra satului Șușani, cumpărat de Mihai Viteazul de la moșneni cu 15.000 de aspri. În perioada 1593–1600, rumânii au venit la domnitor la Belgrad i-au înapoiat banii și s-au răscumpărat. În timpul domniei lui Radu Șerban, ei s-au vândut din nou

⁷³ *Ibidem*, p. 158.

⁷⁴ DRH, B, vol. XXIII, p. 610.

⁷⁵ *Ibidem*, vol. XXV, p. 21.

⁷⁶ *Ibidem*, p. 22.

⁷⁷ *Ibidem*, p. 83.

⁷⁸ *Ibidem*, p. 110.

⁷⁹ Alexandru Sacerdoțeanu, *op. cit.*, p. 711.

⁸⁰ *Ibidem*, p. 705.

⁸¹ Nicolae Iorga, *op. cit.*, p. X.

⁸² Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 37.

⁸³ DIR, B, veac XVI, vol. III, p. 243.

împreună cu partea lor de moșie din Șușani pentru suma de 15.000 aspri⁸⁴. În jurul anului 1700, clucereasa Maria Bălăceanca a dăruit mănăstirii Hurezi moșia Șușani. În anul 1831, moșia Șușanii de Sus se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi⁸⁵. În decembrie 1863, moșia a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

Satul **Căzănești (județul Olt)** este menționat într-un hrisov, emis la 3 august 1571, ca hotar al satului Comănești pe care Alexandru Mircea l-a întărit lui Stoica Bobolea, Cârstea, Radu Coțofan, Dumitru, Badiu, Stanciu, Bogdan, Radu, Manea, Dobru, Ursu, Radu Pițug, Stoica Chițu și Oprea Grecu⁸⁶. La 21 iunie 1579, Alexandru Mircea a confirmat lui Marin și lui Radu stăpânirea asupra unei ocine din Căzănești cumpărată de la Dan, Bolea și Florea cu 4.400 de aspri, 16 oi cu miei și 6 porci. Marin a mai cumpărat de la Radu și de la Vlad și vatra satului „de la biserică până la apă” cu 400 de aspri⁸⁷. La 23 noiembrie 1642, jumătate din sat se afla în stăpânirea lui Drăgușin Deleanu mare armaș, care plătise „din punga lui” 130 galbeni pentru birurile megiașilor fugiți din sat. La 20 iunie 1654, rumânii din Căzănești s-au răscumpărat plătind suma de 575 galbeni fiilor lui Drăgușin Deleanu. La 18 martie 1667, Andrei, fiul lui Tudor din sat, a vândut lui Radu ceaușu din Spineni, partea lui de moșie din Căzănești (1/2 de funie) pentru 14 ughi, iar la 27 iunie același an și lui Udrea 1/2 funie tot pentru 14 ughi. La 7 martie 1712, Vlad Căzănescu a dăruit mănăstirii Hurezi partea sa de moșie din Căzănești⁸⁸. În anul 1831, moșia Căzănești se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi⁸⁹. În anul 1863, moșia Căzănești a fost secularizată, trecând în proprietatea statului.

Satul **Belciugatele (Ilfov)** este menționat într-un hrisov, emis la 23 octombrie 1573, prin care Alexandru Mircea a întărit lui Dragomir ocină în Borusi pe care fusese înfrățit de mai mulți oameni prin care și Nan din Belciugatul⁹⁰. La 21 august 1598, Udrea vel armaș a dăruit partea sa de moșie din Belciugatul mănăstirii Panaghia⁹¹. La 5 octombrie 1636, Drăghici logofătul și nepoții săi Stan, Cernica și Oprea, au vândut lui Hrizea mare ban al Craiovei ocină în Belciugatele în suprafață de 150 de stânjeni⁹². La 25 aprilie 1695, Constantin Brâncoveanu a întărit mănăstirii Hurezi partea de moșie din Belciugatele (299 stâjeni), dăruită de Apostol clucer din Poenari și soția sa Păuna. Din cei 299 de stânjeni, 199 de stânjeni fuseseră moșteniți de la jupâneasa Dobrița, fiica lui Savel, iar ceilalți 100 de stânjeni fuseseră cumpărați de la Radu vornicul și de la fiul său Constantin înainte de anul 1640. În anul 1640, Apostol clucer din Poenari a cerut lui Hrizea vornicul și la 12 boieri să-i aleagă și să-i hotărâneasă partea lui de moșie din Belciugatele.

⁸⁴ *Ibidem*, p.310.

⁸⁵ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 33.

⁸⁶ DIR, veac XVI, B, vol. IV, pp. 39-40.

⁸⁷ *Ibidem*, p. 399

⁸⁸ Gherasim Cristea episcopul Râmnicului, *op. cit.*, p. 206.

⁸⁹ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 71.

⁹⁰ DIR, B, veac XVI, vol. IV, p. 124.

⁹¹ DRH, B, vol. XI, p. 418.

⁹² *Ibidem*, vol. XXV, p. 431.

La aceeași dată, domnitorul a mai dăruit mănăstirii Hurezi partea de moșie din Belciugatele pe care o cumpărase cu doi ani mai înainte de la Gruia, Vlădilă, Dumbravă, Preda, soția lui Stanciu și Sărbanii, soția lui Spiridon, cu suma de 190 de poli. Această parte de moșie măsoară 583 de stânjani și se întindea „din valea Belciugatului până în drumul Afumaților”. Domnitorul Constantin Brâncoveanu a mai întărit locașului de cult stăpânirea asupra unei alte părți din Belciugatele (130 de stânjani), pe care o cumpărase în anul 1693 de la Ivan Țărigrădeanul. Acesta o achiziționase de la Radu postelnic, fiul lui Iamandi croitorul și al Ilinii, fiica lui Stoica, nepoata lui Ivan Țărigrădeanul, în anul 1660. Radu postelnic a cumpărat această parte din Belciugatele de la Dan, fiul lui Nan vătaful, nepotul Cernicăi vornic. I-a mai fost întărită mănăstirii și partea de moșie din Belciugatele pe care domnitorul o cumpărase în același an, 1693, de la Maria, soția lui Nan săpunariul⁹³. A rămas în stăpânirea mănăstirii Hurezi până în anul 1707, când acest sat a fost dat lui Constantin Brâncoveanu în schimbul moșiei Craiovița⁹⁴.

Satul **Strejești (județul Vâlcea)** este menționat într-un zapis emis la 15 februarie 1576, în care Andrei din Strejești apare ca martor la vânzarea unui sălaș de țigani de către Slavna călugărița și Stanca Bengăi lui Dumitru postelnic din Lăcusteni⁹⁵. La 18 noiembrie 1590, Mihnea Turcitul a întărit lui Radu fost mare armaș și fiilor lui mai multe vie în Strejești cumpărate de la Stanciu, Jderca, Stan, Dumitru, Stoian, Barbu⁹⁶. La 25 iunie 1600, Nicolae Pătrașcu confirmat lui Radu Buzescu fost mare clucer stăpânirea asupra unei jumătăți din Strejești. Acesta obținuse moșia în urma căsătoriei cu Stanca, fiica Velicăi din Boldești. În acest hrisov, se mai menționa ca jumătate din această ocină să revină mănăstirii Călușii iar jumătate mănăstirii Dobrușa în cazul în care Radu Buzescu, fost mare clucer, nu ar fi avut urmași⁹⁷. Radu Buzescu fost mare clucer a cumpărat și cealaltă jumătate din satul Strejești de la Tudor logofăt și Dragomir postelnic, fii, lui Lăudat logofăt din Vlădeni, cu 14.000 de aspri. La 10 ianuarie 1610, Radu Buzescu a hotărât ca jumătate din Strejești să revină mănăstirilor Călușii și Dobrușa, iar jumătate să rămână fiilor săi. În cazul în care fii lui Radu nu ar fi avut urmași, jumătate din satul Strejești revenea fiicei sale Elena⁹⁸. La 10 mai 1627, satul Strejești se găsea în stăpânirea lui Radu Buzescu postelnic. La 10 iunie 1656, satul cu rumâni era proprietatea jupâniței Elena Buzescu și a fiului său Mateiaș postelnicul. În anul 1695, domnitorul Constantin Brâncoveanu a luat 100 de stânjani din moșia Strejești de la Constantin Buzescu și i-a dăruit mănăstirii Hurezi⁹⁹. Stăpânirea mănăstirii asupra acestei părți din Strejești nu a durat foarte mult deoarece în anul 1760, aceasta nu mai mai figura între proprietățile sale¹⁰⁰.

⁹³ Aurelian Sacerdoțeanu, *op.cit.*, pp. 714-715.

⁹⁴ Gherasim Cristea episcopul Râmnicului, *op. cit.*, p. 205.

⁹⁵ DIR, B, veac XVI, vol. IV, p. 215.

⁹⁶ *Ibidem*, vol. V, p. 440.

⁹⁷ *Ibidem*, vol. VI, pp. 384-85.

⁹⁸ *Ibidem*, veac XVII, vol. I, pp. 425-426.

⁹⁹ Nicolae Iorga, *op. cit.*, pp. XI-XII.

¹⁰⁰ *Ibidem*, p. XII.

Satul **Bratovoiești (județul Dolj)** este menționat într-un hrisov emis în perioada septembrie 1574-noiembrie 1576, prin care Alexandru Mircea a întărit mănăstirii Coșuna satul Săcuiu, care fusese al Stancăi stariță din Bratovoiești¹⁰¹. La 23 ianuarie 1645, Matei Basarab a confirmat lui Diicu mare spătar din Buicești și fiilor lui stăpânirea asupra unei jumătăți din satul Bratovoiești „din câmp și din pădure și din apa Jiului și din vatra satului și de peste tot hotarul” împreună cu rumâni cumpărată de la Stanciu postelnic Dâlgeanu și de la fiii săi Mitrea postelnic, Hamza postelnic, Barbu paharnic și Mihart postelnic cu 26.000 de aspri¹⁰². La 16 iulie 1680, 12 boieri au fost luați pe răvașe domnești de către Anca din Bircin, Nicola Cupețu și de moșnenii din Bratovoiești să aleagă hotarele moșiei Bratovoiești. După ce s-au deplasat la fața locului și au analizat actele de proprietate puse la dispoziție de cele trei părți, cei 12 boieri hotarnici au hotărât ca Anca din Bircin și Nicola Cupețu să stăpânească partea de moșie din Bratovoiești ce „ține din hotarul Rojiștii și până unde venea mijlocul moșiei Bratovoiești”, iar moșnenii pe cea care „ține din mijloc în sus până în hotaru Giormanu”¹⁰³. La 29 ianuarie 1688, Cristea împreună cu fratele său și cu Mihail, feciorul călugărului Enichie din Bratovoiești, au vândut lui Constantin Brâncoveanu vel logofăt partea lor de moșie din Bratovoiești, în suprafață de 100 de stânjeni cu 35 de ughi. Ei i-au mai vândut și 6 zile de moară în Bratovoiești cu 30 de ughi¹⁰⁴. În aceeași zi, viitorul domn, Constantin Brâncoveanu a mai achiziționat și alte părți de moșie în Bratovoiești: 78 de stânjeni de la Mihail, fiul lui Lambriu ot Puțuri, pentru care a plătit 27 de ughi¹⁰⁵ și alți 78 de stânjeni de la Barbu Filișanu și frații săi Gheorghe și Mirancea cu 22 de ughi¹⁰⁶. La 15 februarie același an, Constantin Brâncoveanu a mai cumpărat 100 de stânjeni de la Florea vărul lui Dobre și al lui Stan din Bratovoiești cu 35 de ughi¹⁰⁷. La 18 martie 1688, Necula Cupețu, ginerele lui Dumitru căpitan din Bratovoiești, a vândut aceluiași Constantin Brâncoveanu partea sa de moșie din Bratovoiești în suprafață de 400 de stânjeni, cu suma de 140 de ughi¹⁰⁸. La 22 decembrie 1691, domnitorul Constantin Brâncoveanu a dăruit ctitoriei sale, mănăstirea Hurezi, toate părțile de moșie din Bratovoiești pe care le cumpărase de la diverși proprietari¹⁰⁹. La 21 noiembrie 1698, mănăstirea Hurezi a mai primit din partea lui Nichifor, monahul din Bratovoiești alți 314 stânjeni de moșie în Bratovoiești¹¹⁰. La 16 ianuarie 1703, Stanca Belcineanca, fiica spătarului Hamza

¹⁰¹ DIR, veac XVI, vol. I, p. 143.

¹⁰² DRH, vol. XXX, p. 40.

¹⁰³ C. S. Nicolăescu-Ploșor, *Documente privitoare la moșiile Bratovoiești, Gioroc și Puțuri din Dolj*, în: „Oltenia. Documente. Cercetări. Culegeri”, cartea a II-a, nr. 1-4, 1941, pp. 17-18.

¹⁰⁴ *Ibidem*, pp. 26-27.

¹⁰⁵ *Ibidem*, pp. 25-26.

¹⁰⁶ *Ibidem*, pp. 27-28.

¹⁰⁷ *Ibidem*, pp. 28-29.

¹⁰⁸ *Ibidem*, p. 30.

¹⁰⁹ *Ibidem*, pp. 33-37.

¹¹⁰ *Ibidem*, p. 39.

din Belcin a vândut egumenului Ioan de la Mănăstirea Hurezi partea sa de moșie din Bratovoiești (911 stânjeni) cu 457 de taleri „tot hotarul din hotar până în hotar până în apa Jiului și cu ochiul cel mare din lunca Jiului și cu balta cea mare du prin prejurul ochiului”¹¹¹.

Satul **Fometești (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov, emis la 18 noiembrie 1587, prin care domnitorul Mihnea Turcitul a întărit lui Calotă, fost mare sluger, și lui Gheorghe logofăt stăpânirea asupra satului Fometești¹¹². La 18 iunie 1623, Radu Mihnea voievod a confirmat lui Vlad, fost mare paharnic, și lui Staico paharnic stăpânirea asupra satului Fometești. Acest sat fusese cumpărat de tatăl lor Teodosie, fost mare logofăt, de la moșneni, cu 6.300 de aspri, încă din timpul domniei lui Mihai Viteazul¹¹³. La 15 august 1632, Staico paharnic a dat soției sale, Rada, satul Fometești, primind în schimb Frățești pe care l-a vândut pentru a face rost de banii necesari achitării unor datorii contractate de tatăl său Teodosie¹¹⁴. La 4 mai 1635, Matei Basarab a întărit negustorilor Petru cupețul și Ghioca jumătate din satul Fometești. Cei doi obținuseră satul Fometești de la Rada, soția lui Staico, în urma neachitării de către aceasta a banilor pe care îi împrumutase de la negustori¹¹⁵. La 6 iulie același an, domnitorul le-a dat dreptul celor doi negustori să-i urmărească și să-i aducă înapoi pe rumânii care fugiseră de pe moșia Fometești¹¹⁶. La 8 septembrie 1635, Grigorie, mitropolitul Țării Românești, împreună cu alți boieri, au recunoscut că jupânița Rada era stăpâna satului Fometești pe care fusese nevoită să-l dea celor doi negustori ca urmare a neachitării unei importante sume de bani împrumutați de la ei¹¹⁷. La 3 noiembrie 1635, fiii lui Vlad Rudeanu și alți membri ai acestei familii au recunoscut dreptul lui Petru și Ghioca de a stăpâni jumătate din satul Fometești¹¹⁸. La 25 noiembrie 1635, jupânița Rada adevărea că a dat lui Petru și lui Ghioca jumătate din satul Fometești, ca urmare a neachitării celor 300 de ughi pe care îi împrumutase de la cei doi¹¹⁹. La 3 aprilie 1636, Matei Basarab a reîntărit stăpânirea celor doi negustori Petru și Ghioca asupra unei jumătăți din satul Fometești cu rumâni¹²⁰. În anul 1696, voievodul Constantin Brâncoveanu a dăruit o parte din satul Fometești mănăstirii Horezu. În anii 1700-1702, banul Antonache și clucerul Verg au dăruit și ei mănăstirii Hurezi partea lor de moșie din Fometești. Obșteasca Catagrafie din anul 1831 arată că satul Fometești era situat pe moșia Fometești, stăpânită de mănăstirea Horezu și pe moșia Negreni megieșească, stăpânită de-a valma de

¹¹¹ *Ibidem*, p. 40.

¹¹² DIR, B, veac XVI, vol. V, p. 336.

¹¹³ *Ibidem*, veac XVII, vol. IV, p. 294.

¹¹⁴ DRH, B, vol. XXIII, p. 610.

¹¹⁵ *Ibidem*, vol. XXV, p. 83.

¹¹⁶ *Ibidem*, p. 110.

¹¹⁷ *Ibidem*, pp. 139-140.

¹¹⁸ *Ibidem*, p. 158.

¹¹⁹ *Ibidem*, p. 175.

¹²⁰ *Ibidem*, pp. 256-257.

4 moși¹²¹. În catagrafia din anul 1845, se precizează că în satul Fometești, existau trei mahalale: Negrenii Popilor, Florești și Valea Babii pe proprietate moșnenească și mahalaua Mijlocu pe proprietatea mănăstirii Horezu. În decembrie 1863, moșia a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

Satul **Craiovița** sau **Cernelele de Jos (județul Dolj)** este menționat într-un hrisov emis la 6 iunie 1593, când Alexandru cel Rău a întărit lui Ivan și lui Stoica din Craiovița și fiilor lor ocina Halânga de lângă Craiovița:

de la lacul Țărmuros pe drumul vechi, până în drumul Muntenilor și drept la balta lui Bârcă și drept până la Cernele și peste luncă până la țărmurele Crivei din sus și din apa Jiului, până la mägura Mălăuroaei și de la fântâna Pietroaei și până în colnicul de jos și pe colnic până la mocirlă și pe apa Jiului, până la fag și peste luncă drept în fântâna Comișei și de la salcia Marghitei până la gura Podbanița până la gura Șimnicului, pe drumul Șimnicului până la gura de la Vezureni, până la lacul Țărmuros¹²².

La 27 mai 1609, Radu Mihnea a întărit jupanului Gheorghe comis o ocină la Craiovița cumpărată de la Radu și de la Voico „din câmp și din pădure și din apă și din siliște și din vaduri de moară și de peste tot hotarul” cu 3.600 de aspri¹²³. La 18 ianuarie 1619, patru boieri au hotărât modul în care urma să fie împărțită averea lui Vodă banul și a soției sale Velica de către nepoții celor doi. Astfel, nepoții lui Vodă banul, Dona, Dima și Mihai, urmau să dea nepoților Velicăi, Ștefan și Radu, 20.000 lei pentru satele Urechești și Bucovicior dar și satul Craiovița în schimbul satului Cornet pe care îl vânduseră¹²⁴. La 21 aprilie același an, Gavriil Movilă a întărit moșnenilor Dumitru, Stan, Brateiu, Petco, Tanasie, Pătru și Stan Cernea ocină în Craiovița care „le-a fot veche și dreaptă și de moștenire a lor”, răscumpărată de la mănăstirea Coșuna. În timpul primei domnii a lui Radu Șerban (octombrie 1601), această ocină a fost cumpărată de la moșneni menționați mai sus de către Vodă banul pentru suma de 36.000 de aspri și dăruită apoi mănăstirii Coșuna. În timpul domniei lui Radu Mihnea moșnenii au achitat mănăstirii 60.000 de aspri și au reușit să se răscumpere atât pe ei cât și moșia Craiovița¹²⁵. În anul 1689, jupâneasa Hârșova a vândut tot hotarul Craioviței împreună cu rumâni săi lui Constantin Brâncoveanu. În anul 1707, la cererea egumenului Ioan, domnitorul a dăruit moșia Craiovița mănăstirii Hurezi primind în schimbul acesteia moșiile Belciugatele și Cojești din Ilfov. Egumenul a cerut să i se acorde mănăstirii moșia Craiovița întrucât aceasta aducea un profit foarte mare locașului de cult, având mulți rumâni și mori. Ele susținea că numai din exploatarea morilor de pe această moșie, mănăstirea ar fi obținut câte 300 de obroace de pâine anual¹²⁶. În anul 1690,

¹²¹ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 35.

¹²² DIR, B, veac XVI, vol. VI, pp. 74-75.

¹²³ *Ibidem*, veac XVII, vol. I, p. 91.

¹²⁴ *Ibidem*, vol. III, pp. 302-303.

¹²⁵ *Ibidem*, pp. 348-349.

¹²⁶ Nicolae Iorga, *op. cit.*, p. 11.

6 boieri hotărnicind moșia Craiovița, au descoperit: 1.180 stânjeni la capul de jos „dinspre Șimnicu din mijlocul văii Podbaniții până în lacul Țărmuros, în hotarul Breazi”, 1.440 la mijloc „din lacul Bircovul, pre calea Muntenilor, până în gura Bălții Siliști”, 1.152 la capul de sus „din apa Jiului, din plopul cel mare, în capul Gurgumeelor din sus până în țărmurile Crivei de Sus despre Crețeștii din Jos, la mejdiniă, lângă luncă”¹²⁷. La 24 martie 1727, 12 boieri hotarnici au fost desemnați de Administrația Austriacă să realizeze hotărnicia moșiei Craiovița. Cei 12 boieri hotarnici au fost ceruți de egumenul mănăstirii Hurezi, Dionisie, nemulțumit că moșia Craiovița fusese călcat de Constantin Hargetoianu care pretindea că i se cuvine a șasea parte din aceasta. Boierii hotarnici, după ce au analizat actele de proprietate puse la dispoziție de egumenul mănăstirii, au tras moșia pe trei locuri și au găsit 908 stânjeni „despre Șimnicu din mijlocul văii Podbaniții până în lacul Țărmuros, în hotarul Breazi”, 1.145 de stânjeni „la mijlocul moșii din lacul Bircovul, pe drumul Muntenilor, până în moșia Împărătească în gura Bălții Siliștii”, 900 de stânjeni „la capul moșiei despre Jiu, din plop în sus, până în malul Crivei din Sus”¹²⁸. La 3 august același an, Administrația austriacă a întărit stăpânirea mănăstirii Hurezi asupra moșiei Craiovița¹²⁹. La 6 noiembrie 1746, Caimacamul Craiovei i-a desemnat pe Petre Zătreanu, fost mare șetrar, și pe Mihai Stănescu, fost mare armaș, să fixeze hotarele moșiei Craiovița¹³⁰. O săptămână mai târziu, cei doi boieri s-au deplasat la fața locului și au stabilit că hotarul moșiei începea „din gura Podbaniții pe valea Podbaniții spre răsărit, până în gura Șimnicului, în drumul cel mare al Șimnicului și pe drum în sus până în pragul Viezurilor și până în lacul Țărmuros”¹³¹. La 7 iulie 1858, inginerul hotarnic, C. V. Paleologul a fost desemnat de către președintele județului Dolj prin adresa cu nr. 3.185 să realizeze hotărnicia moșiei Craiovița care se învecina cu moșiile Cernelele de Sus ale lui Ion Polizu, Troaca a lui Dimitrie Pața, Breaza a lui Ilie Sinescu, Albești a lui Gheorghe Săndoiu, Șimnicul de Jos a lui Ion Hagiad, Breasta a lui Dimitrie Haralambie, cu cea a orașului Craiova și cu codrul de moșie Frăsinetul. Cu această ocazie, a fost fixat și perimetrul moșiei Craiovița. Astfel, spre moșia Cernele de Sus și Troaca, hotarul urma „linia dreaptă trasă din locul plopului, din malul Jiului la vechiul mușuroi și la capul de răsărit al lacului Bârcovului”. Despre moșia Breaza hotarul începea „din capul de răsărit al lacului Bârcovul, linie dreaptă la vechiul mușuroi, de la capul de apus al lacului cu Feriga; de aici linie dreaptă la celalt vechi mușuroi de la capul de răsărit al acestui lac; de aici linie dreaptă la vechiul mușuroi de la locul părului”. Despre moșia Albulești „din vechiul mușuroi de la locul părului

¹²⁷ C. S. Nicolăescu-Plopșor, *Actu de hotărnicie al moșiei Craiovița ce-i zic și Cernelile din județul Dolj, proprietate a sfintei monastiri Hurezu de sub ctitoria M. Sale Principelui Bibescu Basarb de Brâncoveanu, ctitorul Așezămintelor Brâncovenești, anul 1860 București*, în: „Oltenia. Documente. Cercetări. Culegeri”, cartea a IV-a, nr. 1-2, 1943, p. 89.

¹²⁸ *Ibidem*, pp. 88-89.

¹²⁹ *Ibidem*, p. 89.

¹³⁰ *Ibidem*.

¹³¹ *Ibidem*, p. 90.

linie dreaptă la piatra din lacul Țărmuros”. Despre moșia Șimnicul de Jos hotarul începea „din piatra din lacul Țărmuros, linie dreaptă la piatra din muchia despre miazănoapte a văii Șarpelui”, iar despre moșia orașului Craiova „din piatra din muchea despre miazănoapte a văii Șarpelui, pe drumul-hotar numit Cărările, în jos spre miazăzi peste vealea Șarpelui și apoi în sus pe deal, tot spre miazăzi pe acest hotar, până la un locșor-hotar, din mijlocul văii Podbaniții, de aici spre apus, pe matca văii Podbaniții, până în coada unei bălți cu trestie, apoi pe marginea de miază-noapte a aceștia până la heleșteu, apoi pe marginea de miazănoapte și apus a acestui heleșteu, până să iasă în matca Podbaniții, apoi tot spre apus, pe această matcă în mușuroiul ridicat în gura văii Podbaniții, de aici în linie dreaptă la mușuroiul, aproape de gura Bălții Siliștii”. Despre codrul de moșie numit Frăsinetu hotarul era din „mușuroiul aproape de gura Bălții Siliștii, linie dreaptă spre apus la semnul-mușuroi din marginea pârâului Craioviții; de la capul de la apus despre Jii, de aici linie dreaptă în prelungirea linii lungului, prin semnele-mușuroaie”. Despre moșia Breasta hotarul începea din „semnul-mușuroi ridicat în locul plopului, în vechea stăpânire în jos pe matcă-hotaru a apii Jiului, în prelungirea semnelor-mușuroaie de trăsuri”. Suprafața moșiei Craiovița, cuprinsă în perimetrul dat prin această hotărnicie a fost de 2113 pogoane și 600 stânjeni pătrați. În decembrie 1863, moșia mănăstirii Hurezi a fost secularizată, fiind trecută în proprietatea statului.

Satul **Șirineasa (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 26 aprilie 1606, prin care Radu Șerban a întărit lui Stănimir și fiilor lui satul Dobrești. Printre martori apare și Oprea din Șirineasa¹³². În anul 1693, Constantin Brâncoveanu a cumpărat 300 de stânjeni de moșie în Șirineasa de la Isar, fiul lui Stroe, și de la fiii acestuia Chiriță și Lamba cu 66 de ughi și 33 pol. În anul următor, la 2 ianuarie, el a mai cumpărat încă 300 de stânjeni din aceeași moșie de la Radu logofăt, Sima, Tudosie și Drăghici, feciorii logofătului Tudor Olănescu. Aceștia cumpăraseră acești 300 de stânjeni de la Gheorghe Slăvitescu. În același an, domnitorul a mai cumpărat de la Ghioca Slăvitescu 400 de stânjeni din moșia Șirineasa, iar de la Udrea Slăvitescu 300 de stânjeni și o roată de moară cu o dirstă. La 25 aprilie 1695, domnitorul Constantin Brâncoveanu a dăruit mănăstirii Hurezi toate părțile de moșie din Șirineasa pe care le cumpărase de-a lungul timpului. El a mai întărit mănăstirii Hurezi stăpânirea și asupra părții de moșie, fără rumâni, dăruită de jupâneasa Stanca și fiul ei Matei postelnic din Drăgoești în anul 1693, pe care cei din urmă o cumpăraseră de la moșneni. Această parte de moșie fusese dată ca zestre de Stanca fiicei sale Ilinca la căsătoria acesteia cu Constantin vel pitar, fiul lui Vintilă Corbeanu biv vel ban. Întrucât cei doi nu au avut urmași, după moartea lor, moșia a revenit Stancăi¹³³. În anul 1831, moșia Șirineasa se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi¹³⁴. În decembrie 1863, moșia a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

¹³² DIR, B, , veac XVII, vol. I, p. 213.

¹³³ Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, pp. 709-710.

¹³⁴ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 30.

Satul **Gioroc (județul Dolj)** este menționat într-un hrisov emis la 24 ianuarie 1609 prin care Radu Mihnea întărește lui Pană vistier „Giorocul tot”¹³⁵. Anterior, acest sat aparținuse domnitorului. Acesta l-a dăruit lui Pană vistier. În perioada 1609-1631, sătenii din Gioroc au reușit să răscumpere întreg satul. La 16 decembrie 1631, unii dintre moșnenii din Gioroc și-au vândut părțile lor de moșie lui Papa Buicescu biv vel paharnic. La 2 martie 1635, Iova ot Gioroc împreună cu fiul său Stoichina a dat ca zestre fiicei sale Petriia o parte din moșia Gioroc¹³⁶. La 19 decembrie 1691, Dumitrana, soția lui Papa Buicescu, și fiul acesteia, Diicu, au vândut ocinele cumpărate, în suprafață de 791 de stânjeni, împreună cu rumâni domnitorului Constantin Brâncoveanu cu 260 de ughi. Ulterior domnitorul a cumpărat și alte părți din Girooc de la alți moșneni. La 22 decembrie 1691 Constantin Brâncoveanu a dăruit mănăstirii Hurezi părțile de moșie din Gioroc pe care le cumpărase. La 29 octombrie 1698 domnitorul a numit 12 boieri hotarnici care să realizeze hotărnicia moșiei Gioroc¹³⁷. Moșia Gioroc a rămas în stăpânirea mănăstirii Hurezi doar până la începutul secolului al XIX-lea, când moșnenii au reușit s-o răscumpere.

Satul **Puțuri** este menționat într-un hrisov emis la 24 ianuarie 1609, prin care Radu Mihnea a întărit lui Pană vistier „Puțurile toate”¹³⁸. Anterior, acest sat aparținuse domnitorului. Acesta l-a dăruit lui Pană vistier. În anul 1615, Radu Mihnea a eliberat satul din rumânie, în schimbul sumei de 1.000 de aspri¹³⁹. În timpul domniei lui Șerban Cantacuzino, Constantin Brâncoveanu a cumpărat 1.276 de stânjeni din moșia Puțuri de la moșneni, plătind pentru aceștia 319 ughi și 25 de bani¹⁴⁰. La 22 decembrie 1691, cel din urmă a dăruit mănăstirii Hurezi partea de moșie pe care o cumpărase. La 29 octombrie 1698, domnitorul a desemnat 12 boieri hotarnici să realizeze hotărnicia moșiei Puțuri a mănăstirii Hurezi. În anul 1828, moșia Puțuri se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi, a moșnenilor și aluii Iordache Măcescu¹⁴¹. După anul 1828 și până în anul 1831, moșia a fost răscumpărată de moșneni. În anul 1831, moșia Puțuri era megieșească.

Satul **Bogdănești (Bogdănești de Luncavățu, Bogdănești-Luncani)** este menționat într-un hrisov emis la 10 septembrie 1609, prin care Radu Șerban întărește lui Tudor vâtaf a treia parte dintr-o ocină în Bogdănești din Luncavăț „din apă și din câmp și din pădure și cu via și de peste tot hotarul”, cumpărată de la Bâlea și de la vărul său cu 15.800 de aspri. Lui Tudor i-au mai fost întărite o vie

¹³⁵ DIR, veac XVII, vol. I, p. 360.

¹³⁶ DRH, vol. XXV, p. 35.

¹³⁷ C. S. Nicolăescu-Ploșor, *Documente privitoare la moșia Bratovoiești, Gioroc și Puțuri din Dolj*, p. 32.

¹³⁸ DIR, veac XVII, vol. I, p. 360.

¹³⁹ Ion Donat, *Domeniul domnesc în Țara Românească (sec. XIV-XVI)*, București, Editura Enciclopedică, 1996, pp. 231-232.

¹⁴⁰ Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, p. 712.

¹⁴¹ Paul-Emanoil Barbu, Vladimir Osiac, *Catagrafia județului Dolj din anul 1828*, Craiova, Editura Universitaria, 2001, p. 144.

cumpărată de la Lupu și de la David cu 2.800 de aspri și un vad de moară achiziționat de la Toader și Stan¹⁴². La 7 iulie 1632, Ivașcu logofăt împreună cu Nanu au vândut popii Vancea o parte din moșia din Bogdănești „toată dupeste tot hotarul” cu 11 ughi¹⁴³. La 15 iulie 1634, popa Vancea a cumpărat de la Ivașcu logofăt și Nanu și restul moșiei lor din Bogdănești „peste tot hotarul, în câmp și din pădure și din apă, câtă să va alege” cu 28 de ughi¹⁴⁴. Jumătate din moșia Bogdănești a fost vândută la 28 iunie 1695 de Matei, Ilinca și Aspra egumenului Ioan arhimandritul de la mănăstirea Hurezi cu 66 de taleri. La 4 aprilie 1711, Constantin Brâncoveanu voievod a întărit ctitoriei sale stăpânirea asupra moșiei Bogdănești pe care o cumpărase Ioan arhimandritul. În anul 1831, moșia Bogdănești se afla în stăpânirea mănăstirii Hurezi, a boierilor Măldărești și a moșnenilor¹⁴⁵. În decembrie 1863, moșia a fost secularizată și trecută în proprietatea statului.

Satul **Racovița (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 9 martie 1502, prin care Radu cel Mare a întărit lui Radu și lui Petru satul Racovița și munții Preslopul, Suharna și Neagovanul¹⁴⁶. La 7 mai 1583, Mihnea Turcitul a confirmat lui Barbu postelnic și nepoților săi, Vintilă, Socol și Stanciu, satul Racovița. În hrisov, se mai preciza că Stanciu statornic, Socol și Bran, bunicii lui Barbu postelnic și ai lui Vintilă, Socol și Stanciu, s-au adresat domnitorului Vlad, susținând că satul este al lor și nu al lui Bran. Domnitorul le-a cerut atât reclamanților, cât și pârâtului să aducă câte 12 boieri care să recunoască cine este adevăratul proprietar al satului. Întrucât Bran nu a putut aduce pe cei 12 boieri jurători, domnitorul a hotărât ca satul să rămână în stăpânirea lui Stanciu, Socol și Baran. Cei din urmă s-au judecat pentru Racovița și cu Dragomir și Bran, în cele din urmă satul rămânând tot în stăpânirea lor¹⁴⁷. La 18 noiembrie 1587, Mihnea Turcitul a reîntărit lui Calotă, mare sluger, și lui Gheorghe logofăt stăpânirea peste mai multe sate, printre care și Racovița. Cei doi au moștenit aceste sate de la Dragomir mare ban. Acesta le primise de la Petru Cercel ca despăgubire pentru jafurile pe care le suferise din partea stăpânilor moșiilor acaparate în perioada în care a încercat să fugă peste munți în Țara Ungurească. În timpul domniei lui Mihnea Turcitul, cei care își pierduseră moșiile s-au adresat voievodului cerând să le fie restituite. Domnitorul după ce a cercetat împreună cu divanul plângerea celor ale căror moșii fuseseră confiscate a hotărât ca ele să rămână în stăpânirea lui Dobromir mare ban¹⁴⁸. O parte din moșia Racovița a fost dăruită după anul 1743 de către Maria Băleanu, fiica lui Diicu Bengescu. O altă parte a fost dăruită de Barbu, Rustea, Radu și Opriiana. În anul 1831, moșia Racovița era stăpânită de mănăstirea

¹⁴² DIR, B, veac XVII, vol. I, p. 409.

¹⁴³ DRH, B, vol. XXIII, p. 600.

¹⁴⁴ DRH, B, vol. XXIV, p. 434.

¹⁴⁵ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 34.

¹⁴⁶ DIR, B, veac XVI, vol. I, p. 11.

¹⁴⁷ *Ibidem*, vol. V, pp. 108-109.

¹⁴⁸ *Ibidem*, pp. 336-337.

Hurezi, Dumitrache Milrescu și Ioniță Caragică¹⁴⁹. Partea de moșie din Racovița a mănăstirii Hurezi a fost secularizată în decembrie 1863 și trecută în proprietatea statului.

Satul **Oțești (județul Vâlcea)** este menționat într-un hrisov emis la 18 noiembrie 1587, prin care Mihnea Turcitul a întărit lui Calotă mare sluger și lui Gheorghe logofăt stăpânirea peste mai multe sate, printre care și Oțești. Cei doi au moștenit aceste sate de la Dragomir mare ban. Acesta le primise de la Petru Cercel ca despăgubire pentru jafurile pe care le suferise din partea stăpânilor moșiilor acaparate în perioada în care a încercat să fugă peste munți în Țara Ungurească. În timpul domniei lui Mihnea Turcitul cei care își pierduseră moșiile s-au adresat voievodului cerând să le fie restituite. Domnitorul, după ce a cercetat împreună cu divanul plângerea celor ale căror moșii fuseseră confiscate, a hotărât ca ele să rămână în stăpânirea lui Dobromir mare ban¹⁵⁰. La mijlocul secolului al XVII-lea, jumătate din satul Oțești a ajuns în stăpânirea lui Stanco, fiul lui Petru clucer Milescu¹⁵¹. În anul 1694, Stanco împreună cu soția sa Păuna au vândut jumătatea lor de moșie împreună cu rumâni egumenului Ioan de la mănăstirea Hurezi cu 120 taleri¹⁵². La 25 aprilie 1695, Constantin Brâncoveanu a întărit mănăstirii Hurezi această jumătate din satul Oțești¹⁵³. Locașul de cult a păstrat această moșie doar până în anul 1790¹⁵⁴.

Interesul mănăstirii Hurezi pentru moșiile și satele menționate a fost deosebit fiind determinat de mai mulți factori.

Un prim factor pentru care mănăstirea a încercat să păstreze cât mai mult timp moșiile care îi fuseseră dăruite sau pe care le cumpăraseră, a fost profitul obținut din exploatarea morilor, pădurilor și apelor care se găseau pe cuprinsul acestora. Astfel, potrivit mărturiilor egumenului Ioan, numai din exploatarea morilor de pe moșia Craiovița mănăstirea ar fi obținut câte 300 de obroace de pâine anual.

Al doilea factor a fost așezarea moșiilor la convergența a mai multor drumuri comerciale: drumul sării, care pornea de la Ocnița, urca la Slătioara, ajungea peste dealuri, la Căzănești și, de aici, pe malul Oltului, până la Dunăre, drumul care pornea de la Sibiu și parcurgea Valea Oltului pe la Căineni, Râmnicu Vâlcea, Slatina, trecea Oltețul la Balș, apoi la Craiova, și drumul care venea din Transilvania prin pasul Vâlcan, ajungea la Târgu Jiu, Craiova și, de aici, spre Dunăre, la Calafat.

¹⁴⁹ Ion Donat, Ion Pătroi, Dinică Ciobotea, *op. cit.*, p. 34.

¹⁵⁰ DIR, B, veac XVI, vol. V, pp. 336-337.

¹⁵¹ Aurelian Sacerdoțeanu, *op. cit.*, p. 712.

¹⁵² *Ibidem*.

¹⁵³ *Ibidem*, pp. 711-712.

¹⁵⁴ Gherasim Cristea episcopul Râmnicului, *op. cit.*, p. 212.